

[Else-Merete Ross.]

industrien, end tidligere antaget. I besvarelse af et af udvalget stillet spørgsmål blev det oplyst, at deres muligheder i beskyttede værksteder er næsten uoverskuelige, at der også andre steder er mange tilbud, og at mange åndssvage efter oplæring vil kunne blive helt eller delvis selvforsørgende. Det må da, så vidt jeg kan skønne, give dem langt mere tilfredsstillelse og glæde og derfor være en stor fordel, ligesom det fra et samfundsøkonomisk synspunkt må være en fordel at få disse mennesker ud på arbejdsmarkedet.

Problemet er vist mindre, om de kan udføre det arbejde, de sættes til, end det rent personlige, om vi andre har medmenneskelig forståelse og indlevelsesevne nok til at samarbejde med den og komme i kontakt med dem. Forsorgschef Bank-Mikkelsen sagde engang, da han på en åndssvageinstitution holdt foredrag for nogle besøgende i en sal, der lå under patientværelserne: husk på, mine damer og herrer, det er en tilfældighed, at De sidder her og ikke ovenover! For at få den rette forståelse for de svagtbegavedes forhold, er det sikkert sundt at lægge sig hans ord på sinde.

Et andet synspunkt er dette, at mange af de særlig svagt begavede børn på grund af pladsnøden ved eksternatskolerne nu deltager i folkeskolens specialundervisning. Derved blokerer de tilgangen for de børn, som specialundervisningen egentlig er beregnet for, herunder også de læsesvage. Oprettelse af eksternatskoler vil derfor medvirke til at afhjælpe et problem for folkeskolen.

Når igangsættelsesstoppet igen ophæves, håber jeg, at dette skolebyggeri må komme i gang. Den teknikergruppe, der har arbejdet med denne specielle form for montagebyggeri, vil under byggeriets fremadskriden gøre yderligere erfaringer, der ikke blot kan komme eksternatskolerne til gode, men også andet byggeri.

På udvalgets spørgsmål om, hvor store muligheder der er for at udnytte det fore-

slåede montagebyggeri inden for statens andre sektorer og i det almindelige boligbyggeri, har udvalget bl. a. fået det svar — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„at resultaterne af udviklingsgruppens arbejde bør sigte imod, at en videre anvendelse af sådanne byggeformer vil kunne ske inden for statens civile byggeri i øvrigt“ — og desuden — „at der, når byggeriet af montageskoler påbegyndes, vil blive lagt vægt på, at de industrielt fremstillede bygningskomponenter kan finde størst mulig anvendelse også inden for boligbyggeriet, såfremt de enkelte bygherrer måtte ønske dette.“

I den udførlige beskrivelse af montageskoler, som vistnok alle ærede medlemmer har fået, anføres, at der til dette skolebyggeri kun vil blive anvendt 15 pct. af den arbejdskraft fra byggesektoren, der vil medgå til tilsvarende traditionelt byggeri, og at der kun vil medgå 10 pct. af den normalt anvendte faglærte arbejdskraft. I en periode, da netop faglært arbejdskraft er en mangelvare, ville jeg mene at det var ganske særlig vigtigt at sætte ind med denne form for byggeri.

Jeg ved, at enkelte stiller sig skeptisk men hensyn til, om disse procenter virkelig holder stik. Det ville være værdifuldt at få det verificeret. Holder de stik, må det være et ekstra incitament til at udvide til andre områder af byggesektoren.

Jeg ser, at den højtærede undervisningsminister desværre ikke er til stede, men måske måtte jeg bede den højtærede socialminister om at lade følgende spørgsmål gå videre, nemlig om undervisningsministeren agter at kontakte den arbejdsgruppe, der har planlagt disse montagebyggede skoler med henblik på eventuel anvendelse af samme materiale og byggetype til en del af det planlagte skolebyggeri. Muligvis kan det ikke lade sig gøre, da den højtærede undervisningsminister ved første behandling af lovforslaget vedrørende folkeskolen sagde — jeg tillader mig at citere —: